

**Indikator 10
Drift och underhåll
av GCM-vägar**

2013-06-13

TRAFIKVERKET

**Johan Lindberg
Trafikverket**

Indikator 10: Drift och underhåll av GCM-vägar – ny indikator

Ny indikator sedan översynen 2012

Mått och mätmetod saknas i dagsläget.

Utgångspunkter för mätning

Huvudfokus är inte att få mer pengar till drift och underhåll, utan att få en tydligare prioritering av nuvarande medel så att de används för att förebygga allvarliga personskador och därmed skapa en ökad tillgänglighet för gående och cyklister.

Det viktiga är inte hur drift och underhåll är organiserat, utan att det sker på ett effektivt sätt med en systematisk kontroll och kvalitetssäkring av utfört arbete.

Indikatorn föreslås mäta drift och underhåll av prioriterade stråk. På kommunal nivå bör en ökad satsning på prioriterade stråk även leda till ökad satsning på övriga cykelstråk i kommunen.

Indikator 10: Drift och underhåll av GCM-vägar – definition

Förslag till definition

Andel invånare som bor i en kommun där vinterväghållning och barmarksunderhåll utförs med god säkerhetsnivå för det cykelstråk som ges högst prioritet inom kommunens huvudort.

Alternativt mått

Andel kommuner som utför vinterväghållning och barmarksunderhåll med god säkerhetsnivå för det cykelstråk som ges högst prioritet inom kommunens huvudort.

Indikator 10: Drift och underhåll av GCM-vägar – mätmetod

Mätmetod

- Fakta om kommunernas drift och underhåll för cykeltrafiken inhämtas årligen genom en enkät som underlag för ett nationellt mått:
 - Mätmetod: Telefonintervjuer
 - Urval: Samtliga kommuner med mer än 60.000 invånare samt SOU bland övriga kommuner
 - När: Under hösten varje år med start hösten 2013
 - Ansvar: Trafikverket
 - Omfattning:
 - Avser endast **prioriterat stråk** inom huvudorten
 - **Kvalitativa krav** för vinterväghållning och barmarksunderhåll (startkriterier, färdigställande och insatstider för snö, halka, väderomslag, sandupptagning, potthål/sprickor och lövsopning samt punktåtgärder)
 - Rutiner för **egenkontroll och kvalitetskontroll**

Indikator 10: Drift och underhåll av GCM-vägar – insamling av data 1(2)

Vinterväghållning – Inventering (enkät) av parametrar för säkerhet

Startkriterium, snö: Vid vilket snödjup ska plogning påbörjas? Samma krav hela dygnet?

Färdigställande, snö: Inom vilken tid ska snöröjningen vara färdigställd?

Startkriterium, halka: När inleds halkbekämpning; vid konstaterad halka, risk för halka, eller?

Färdigställande, halka: Till när på morgonen ska halkbekämpningen vara klar?

Sandupptagning, vinter: Finns det krav på att det ska vara "grusfritt"/sopat efter ett visst antal dagar (hur många) med barmark *under vinterhalvåret*?

Sandupptagning, vår: Vilka krav ställs på *vårsopningen*? Ska den vara klar ett visst datum (när?) eller inom ett visst antal dagar efter med barmark (hur många)?

Väderomslag: Finns det särskild beredskap för åtgärder vid väderomslag?

Punktåtgärder: Finns det särskild kontroll och beredskap för riktade åtgärder vid utpekade platser med förhöjd risk för halkolyckor?

Övriga cykelvägar: Snöröjs och halkbekämpas dessa före eller i samband med bilvägnätet?

Egenkontroll: Ställs krav i avtalet på att entreprenören ska utföra egenkontroll utifrån gällande krav och hur ofta i så fall?

Uppföljning: Följer kommunen som beställare upp kvaliteten i vinterväghållningen genom t.ex. driftmöten med utföraren? Hur ofta?

Indikator 10: Drift och underhåll av GCM-vägar – insamling av data 2(2)

Barmarksunderhåll – Inventering (enkät) av parametrar för säkerhet

- Startkriterium, håll: Finns det krav på hur stora hål eller sprickor ska vara (djup och bredd?) för att de ska åtgärdas? Finns det informella regler?
- Färdigställande, håll: Inom hur många dagar efter anmälan ska ett hål eller en spricka som uppfyller startkriterierna vara åtgärdade?
- Ojämnheter: Åtgärdas även ojämnheter i cykelbanan?
- Lövupptagning: Finns det några krav på lövsopning vid risk för lövhalka?
- Egenkontroll: Ställs krav i avtalet på att entreprenören ska utföra egenkontroll utifrån gällande krav och hur ofta i så fall?
Finns det krav på att okulär besiktning med avseende på hål, sprickor och ojämnheter ska ske i början och/eller under av barmarksperioden?
- Uppföljning: Följer kommunen som beställare upp kvaliteten i barmarksunderhållet genom t.ex. okulär besiktning, maskinell komfortmätning eller driftmöten med beställaren? Hur ofta?

Indikator 10: Drift och underhåll av GCM-vägar – värdering av data

Vinterväghållning (exempel, max 16 poäng)

- Startkriterium, snö: ≤ 2 cm (2p), 3 cm (1p), ≥ 4 cm (0p).
- Färdigställande, snö: ≤ 4 tim (2p), 4-6 tim (1p), ≥ 6 tim (0p).
- Startkriterium och färdigställande, halka: Direkt vid konstaterad halka eller risk för halka med ett färdigställande senast kl. 06.00 (2p), kl 07.00 (1p), i annat fall (0p).
- Väderomslag: Särskild utbildning och beredskap för riktade åtgärder vid svåra väderomslag (2p), i annat fall (0p).
- Punktåtgärder, halka: Särskild kontroll och beredskap för att halkbekämpa utpekade platser med förhöjd risk för halka (2p), i annat fall (0p).
- Sandupptagning sker genom "grovsopning" så fort barmark uppstår och är färdigställt inom 1 vecka under hela vinterperioden (2p), inom 2 veckor vid vinterperiodens slut (1p), i annat fall (0p).
- Övriga cykelvägar snöröjs och halkbekämpas före eller i samband med att motsvarande sker inom bilvägnätet (2p), i annat fall (0p).
- Krav på egenkontroll och regelbunden avstämning mellan beställare och utförare; 1 ggr/vecka vid period med snö och halka (2p), glesare (1p), inga (0p).

Barmarksunderhåll (exempel, max 8 poäng)

- Startkriterium, potthål m.m.: ≤ 2 cm (2p), 3 cm (1p), ≥ 4 cm (0p).
- Färdigställande, potthål m.m.: Inom två dygn från felanmälan (2p), inom en vecka (1p), senare (0p).
- Lövupptagning sker med vid risk för lövhalka (1p), i annat fall (0p).
- Okulär besiktning avseende potthål m.m. inom utpekade/prioriterade cykelstråk sker i början av barmarksperioden och därefter minst 1 gång/månad (2p), glesare (1p), inte alls (0p).
- Krav på egenkontroll och avstämning mellan beställare och utförare (1p), i annat fall (0p).

Indikator 10: Drift och underhåll av GCM-vägar – idéutkast till mått

Andel invånare som bor i en kommun där vinterväghållning och barmarksunderhåll utförs med god säkerhetsnivå för det cykelstråk som ges högst prioritet inom kommunens huvudort.

Exempel på tänkbara krav för olika säkerhetsnivåer av DoU:

God kvalitet (GRÖN): Minst 10 poäng. Poäng krävs på minst 6 punkter för vinterväghållning och 3 punkter för barmarksunderhåll.

Mindre god kvalitet (GUL): Minst 6 poäng. Poäng krävs på minst 3 punkter för vinterväghållning och 2 punkter för barmarksunderhåll.

Låg kvalitet (RÖD): Drift och underhåll som inte uppfyller kraven för god eller mindre god säkerhetsnivå.

